

תשס"ח יוני 2008

המכניקה האוניברסיטאית

בחינת בגרות בפיסיקה - מסלול מדעי החיים (3 יחידות)

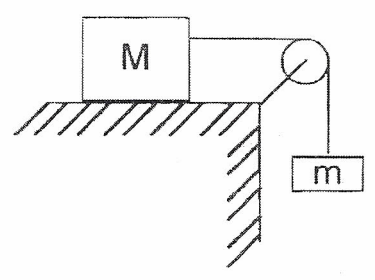
משך הבחינה: שלוש וחצי שעות.
חומר עזר: דפי נוסחאות ומחשבון כיס.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

פרק א' - מכניקה

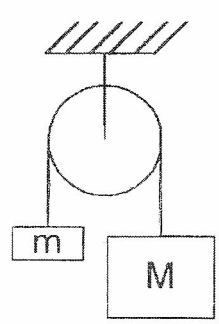
ענה על 2 מתוך 3 השאלות הבאות (ערך כל שאלה 18 נקודות).

שאלה 1

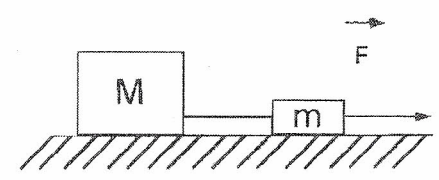
נתונות שלוש מערכות גופים המופיעות בתרשימים א', ב' ו-ג'. ניתן להזניח את החיכוך, את מסות החבלים ואת מסות הגלגילות. נתונים: $M > m$, m, M, F .

תרשים ג'

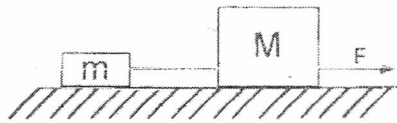

תרשים ב'

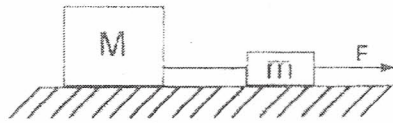

תרשים א'

- א) על איזה גוף, m או M , בכל מערכת, הכוח השקול גדול יותר? נמק את תשובתך ללא חישובים (3 נקודות).
- ב) באילו משלוש המערכות נשאר גודל התאוצה ללא שינוי אם מחליפים את הגופים זה בזה? נמק ללא חישובים (3 נקודות).
- ג) בטא באמצעות הנתונים (F, m, M) את התאוצה של כל מערכת (6 נקודות).
- ד) באילו משלוש המערכות נשאר אותה מתיחות בחבל המחבר את הגופים, אם נחליף אותם זה בזה? (3 נקודות).
- ה) בטא באמצעות הנתונים (F, m, M) מתיחות זו בכל מערכת (3 נקודות).

אחרי החלפה:

לפני החלפה:

(א) על מי משני הגופים, m או M , שקול הכוחות גדול יותר? נמק בקצרה ללא חישובים.
תשובה: על M , מפני שלפי חוק ניוטון $\Sigma F = ma$, אם התאוצה זהה, עם המסה הגדולה יותר פועם שקום כוחות גדול יותר.

(ב) האם התאוצה משתנה לאחר החלפת הגופים זה בזה? נמק בקצרה ללא חישובים.
תשובה: כן (לא) מפני שלפי חוק ניוטון $\Sigma F = ma$, אם שקום הכוחות (F) ידוע, השתנה, והמסה הכוללת נותרה כשה"תה $(M+m)$, עם התאוצה לא משתנה.

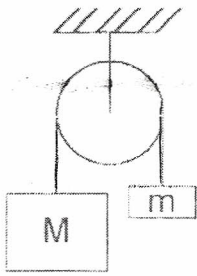
(ג) בטא את התאוצה לפני ההחלפה באמצעות m, M, F .
חישובים: $\Sigma F = ma \Rightarrow F = (m+m)a$
תשובה סופית: $a = \frac{F}{M+m}$

(ד) בטא את התאוצה אחרי ההחלפה באמצעות m, M, F .
חישובים: ראוב סעיף ג'
תשובה סופית: //

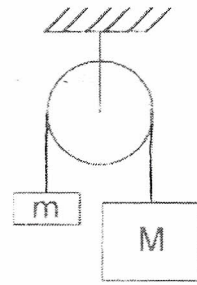
(ה) האם מתיחות החוט המחבר בין שני הגופים משתנה לאחר החלפת הגופים זה בזה? נמק בקצרה ללא חישובים.
תשובה: כן (לא), מפני שלפי חוק ניוטון $\Sigma F = ma$, אם התאוצה נותרה כשה"תה, אז שקום הכוחות עם המסה הגדולה יותר (T) עולה ביחס ישר למסה הגדולה, וזו השתנתה.

(ו) בטא את המתיחות לפני ההחלפה באמצעות m, M, F .
חישובים: $\Sigma F = ma \Rightarrow T = Ma = M \cdot \frac{F}{M+m}$
תשובה סופית: $T = F \cdot \frac{M}{M+m}$

(ז) בטא את המתיחות אחרי ההחלפה באמצעות m, M, F .
חישובים: $\Sigma F = ma \Rightarrow T = m \cdot a = m \cdot \frac{F}{M+m}$
תשובה סופית: $T = F \cdot \frac{m}{M+m}$

אחרי החלפה:

לפני החלפה:

(א) על מי משני הגופים, m או M , שקול הכוחות גדול יותר? נמק בקצרה ללא חישובים. δ - תשובה: על m , מפני שלפי חוק ניוטון, δ - כאן סעיף א' בקורס

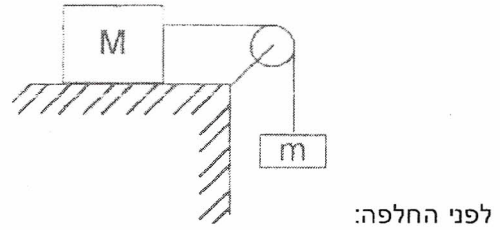
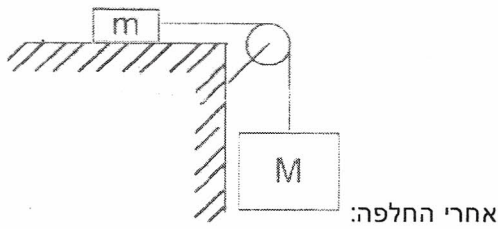
(ב) האם התאוצה משתנה לאחר החלפת הגופים זה בזה? נמק בקצרה ללא חישובים. תשובה: כן (לא) מפני שלפי חוק ניוטון $\Sigma F = ma$, כאן סעיף ב' בקורס, $g(M-m)$, כאן סעיף ב' בקורס, $(M+m)$ כאן סעיף ב' בקורס, והאם הכוחות נותרו כשהם? כן (רק כיווניהם התהפכו).

(ג) בטא את התאוצה לפני החלפה באמצעות m, M, F . חישובים: $\Sigma F = ma \Rightarrow g(M-m) = (M+m)a$ תשובה סופית: $a = g \frac{M-m}{M+m}$

(ד) בטא את התאוצה אחרי החלפה באמצעות m, M, F . חישובים: כנ"ל (סעיף ג') תשובה סופית: כנ"ל

(ה) האם מתיחות החוט המחבר בין שני הגופים משתנה לאחר החלפת הגופים זה בזה? נמק בקצרה ללא חישובים. תשובה: כן (לא) מפני שלפי חוק ניוטון כנ"ל (סעיף ג')

(ו) בטא את המתיחות לפני החלפה באמצעות m, M, F . חישובים: $\Sigma F = ma \Rightarrow T - mg = ma \Rightarrow T = m(g+a) \Rightarrow T = m(g + g \frac{M-m}{M+m}) \Rightarrow T = mg(1 + \frac{M-m}{M+m}) \Rightarrow T = mg \cdot \frac{2M}{M+m} \Rightarrow T = 2g \frac{mM}{M+m}$ תשובה סופית: כנ"ל (סעיף ג') תשובה סופית: כנ"ל

(א) על מי משני הגופים, m או M, שקול הכוחות גדול יותר? נמק בקצרה ללא חישובים.
תשובה: על _____, מפני שלפי חוק ניוטון _____, ראו סעיף א' בקובץ

(ב) האם התאוצה משתנה לאחר החלפת הגופים זה בזה? נמק בקצרה ללא חישובים.
תשובה: כן, לא, מפני שלפי חוק ניוטון $\Sigma F = ma$, אם שקול הכוחות (משקל הכנסה התלויה) השתנה, והכנסה הכוחות נותרה כשה"ה (M+m) גם התאוצה משתנה.

(ג) בטא את התאוצה לפני ההחלפה באמצעות F, M, m.
חישובים: $\Sigma F = ma \Rightarrow mg = (m+m)a$
תשובה סופית: $a = g \frac{m}{M+m}$

(ד) בטא את התאוצה אחרי ההחלפה באמצעות F, M, m.
חישובים: $\Sigma F = ma \Rightarrow Mg = (M+m)a$
תשובה סופית: $a = g \frac{M}{M+m}$

(ה) האם מתיחות החוט המחובר בין שני הגופים משתנה לאחר החלפת הגופים זה בזה? נמק בקצרה ללא חישובים.
תשובה: כן, לא, מפני שלפי חוק ניוטון $\Sigma F = ma$, הנזרת קטנה באותו יחס, אם שקול הכוחות עם הכנסה הנזרת (T) ע"א משתנה.

(ו) בטא את המתיחות לפני ההחלפה באמצעות F, M, m.
חישובים: $\Sigma F = ma \Rightarrow T = Ma \Rightarrow T = M \cdot g \frac{m}{M+m}$
תשובה סופית: $T = g \cdot \frac{mM}{M+m}$

(ז) בטא את המתיחות אחרי ההחלפה באמצעות F, M, m.
חישובים: $\Sigma F = ma \Rightarrow T = ma \Rightarrow T = m \cdot g \frac{M}{M+m}$
תשובה סופית: $T = g \cdot \frac{mM}{M+m}$